

Saksbehandler: Tore Laugerud

Referanser:
MKR/AU 38/04
KR 14/05
MKR 10/05
MKR 17/05
KR 55/05

Saksdokumenter

En misjonerende kirke (KM-sak)

Forslag til vedtak:

1. Kirken er sendt med et budskap til verden om Guds uendelige kjærlighet. Det bør prege alt den gjør. Som bekjennende og tjenende kirke skal den dele det gode budskap med alle og slik være en misjonerende kirke.
2. Når menigheter og bispedømmer utvikler strategier for sitt arbeide, bør oppdraget om å dele det gode budskap med alle være en tydelig dimensjon ved arbeidet.
3. Vår kirke har del i et globalt oppdrag. Kirkemøtet ber menighetene om å fortsatt støtte kirker i andre land i arbeidet med å forkynne budskapet til alle verdens folkeslag gjennom forbønn, givertjeneste, utsendinger og andre måter som bidrar til virkeliggjøringen av dette oppdrag.
4. Kirkemøtet ser samarbeidet med misjonsorganisasjonene i SMM som et viktig uttrykk for Den norske kirkes misjonerende karakter. For Kirkemøtet er det viktig at misjonsarbeidet drives:
 - slik at den fremmer enhet mellom kirkesamfunnene
 - innen rammen av lokale kirkers arbeid – der slike finnes
 - med et helhetlig vitnesbyrd

Saksbehandler: Liv Janne Dehlin

Referanser:
MKR 17/05.3

Saksdokumenter

Rapport nr. 24/2005 **Tormod Engelsviken**
An Evaluation of the CWME Mission Conference in Athens, May 9-
16 2005 (*tidl. utsendt*)

En misjonerende kirke (KM-sak)

1. KV's Commission on World Mission and Evangelism (CWME)

Forslag til vedtak

Rapporten fra CWMEs misjonskonferanse 9.-16. mai 2005 tas til orientering.

Come Holy Spirit – Heal and Reconcile
An Evaluation of the CWME Mission Conference in Athens, May 9-16 2005
An Evangelical Perspective

By
 Tormod Engelsviken

Introduction

May I preface this brief evaluation with a personal note. I was to my surprise elected to the Commission on World Mission and Evangelism (CWME) as an Evangelical representative after the Assembly of the World Council of Churches (WCC) in Harare, Zimbabwe, in 1998. At the time I was the elected moderator of the Church of Norway Council on Ecumenical and International Relations, the “foreign department” of the Lutheran majority church of Norway which is also a member church of the WCC. Yet, most of my work and interest in the area of mission and ecumenism had lain within the evangelical and charismatic movements in Norway and internationally.¹ I have written about the ecumenical mission movements, both the evangelical and conciliar, from an evangelical perspective trying to outline differences and convergences both within a historical and a missiological framework.²

On this background I went to the work in the CWME with a lot of expectation – and some apprehension. As I now look back at this period it has been much different from what I had anticipated. The commission is appointed by the Central Committee of the WCC and operates between the WCC assemblies, which means that it will finish its work with the next WCC Assembly in Porto Alegre in February next year. This means that there is less than a year between the two conferences and that the work of the CWME this period climaxed in the mission conference in Athens in May 2005. How is then the work of the CWME and the mission conference to be evaluated both in terms of process and outcome?

A Wider Constituency

A basic premise for understanding the working of the CWME in this period is the fact that the CWME has a wider constituency than the WCC itself. Being the heir to the International Missionary Council that was integrated in the WCC at the New Delhi Assembly in 1961, the CWME is made up of representatives of WCC member churches and so-called “affiliated bodies”. In addition, the commission consists of representatives of the Roman Catholic Church, the Evangelicals and the Pentecostals. These latter representatives are full members of the Commission with the same rights and responsibilities as the others. In the present CWME Tito Paredes of Peru, George Vanderwelde of Canada and the present author from Norway are the Evangelical representatives, but – and I think this is significant – we have not made up any “caucus” or distinct group within the Commission but worked in an integrated way with all the other commissioners, both in the Commission itself, and in the subgroup called the Conference Planning Committee (CPC), which was the body primarily responsible for the planning and running of the conference. I was not a member of the CPC, although the Commission as a whole had the opportunity to comment upon and make decisions with regard to the theme, process and program of the conference.

Although there obviously have been disagreements and even tensions within the CWME, with commissioners coming from widely different ecclesial and theological

¹ I have e.g. been a member of the Lausanne Theology Working Group from 1985 to 2000, an associate of the Missions Commission of the World Evangelical Alliance from 2001 and a member of the Task force of the Great Commission Roundtable from 2000.

² Cf. Tormod Engelsviken: “Convergence or Divergence?” *Swedish Missiological Themes*, No. 2, 2001, pp. 197-220; “Missio Dei: the understanding and misunderstanding of a concept in European churches and missiology”, *International Review of Mission*, Vol. 92, 2003, pp. 481-497; “Misjonstenkningen fra 1900 til vår tid”, in: Berentsen, Jan-Martin, Engelsviken, Tormod and Jørgensen, Knud (red.): *Missiologi i dag*, 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget 2004, pp.130-170.

backgrounds, the Evangelicals – and I believe also other representatives of the “wider constituency” – have not felt themselves marginalized or as representing only a “token” presence. The discussions and the decisions both in the Commission and in the conference have been characterized by a willingness to listen to one another, to respect the different views, and wherever possible to seek a consensus position where nobody should feel personally alienated or have their views condemned or ignored.

One of the main reasons for this situation is the persons that have set the tone of the commission. I have in mind primarily the very able moderator of the Commission, the British Baptist pastor Ruth Bottoms, and the two leading staff persons in the WCC office in Geneva, the Swiss Jacques Matthey and the Cuban Carlos Ham. They have not been pushing personal theological, missiological or ecumenical agendas, have not in any way been manipulating or pressuring the Commission or the conference, but accountably and loyally facilitated the work of the Commission and carried out the decisions. Others could also have been mentioned in this connection both on the staff and the Commission, but suffice it to say that there is an intimate and positive connection between personalities, policies and outcomes.

The Venue and Theme of the Conference

For the first time in modern history a major ecumenical mission conference was located in a predominantly Eastern Orthodox country. This was not least due to the untiring efforts of the Greek Orthodox commissioner, professor Petros Vassiliades, who was instrumental in opening doors and securing support from the Church of Greece; and the primate of the church, archbishop Christodoulos, who had to convince some of his colleagues and other leaders in the church of the propriety and importance of hosting such a conference. In some Orthodox circles mission has been associated with proselytism, and ecumenism with heresy. The daily loud and sometimes quite disturbing demonstrations outside the conference site reminded the participants of the fact that some extreme Orthodox people still view practically all non-orthodox as heretics. The fact that the Athens local committee was comprised of representatives for both Orthodox, Catholic and Evangelical churches may indicate a breakthrough in ecumenical relations in the host country where relations in the past have been less than amicable to say the least.

The theme of the conference was a pneumatological one, and a prayer: “Come Holy Spirit – Heal and Reconcile”. But it also had an important subtitle setting the prayer in a Christological context: “Called in Christ to be Healing and Reconciling Communities.” The main theme was said and sung at numerous occasions before and during the conference and I believe that this calling upon the Holy Spirit – this *epiclesis* – was answered by God. Is it possible to sincerely pray for the coming of the Holy Spirit without being heard?

A Spiritual Experience

One of the explicit aims of the conference was that it should become a spiritual experience for the participants, where reconciliation and healing were not only theological or intellectual concepts, but experiential realities. Therefore there were special healing services, appointed counsellors and possibilities for various kinds of reconciliation. Even though not as many as hoped for used these opportunities, most of the participants experienced the conference as a spiritual conference, where deep encounters with God and with other people created new situations, relationships and insights. Not least the emphasis on so-called “home groups” where groups of 6-10 participants met regularly in the evening for reflection on the day’s program and in the morning for Bible reading, sharing and prayer based on the “lectio divina” method opened up for a lot of personal discussions, counselling, caring and praying. For many participants these groups were the most important part of the conference.

There was a special “Spiritual Life Committee” that was responsible for the public common sessions of worship. The worship sessions in the “worship tent” were done according to different ecclesial traditions spanning from Orthodox to Pentecostal. Although the Pentecostal was not fully representative of Pentecostalism, for many the fact that an Orthodox priest pronounced the blessing at the end of it was indicative of a new hope for a

rapprochement between Pentecostals and Orthodox (see more below). Many participants rightfully missed the element of sermons or meditations during the common prayer and song sessions. In fact, the only sermon in the whole conference was that of the WCC general secretary Samuel Kobia at the very moving closing and sending celebration at Areopagos in Athens on the last day of the conference. Especially for some participants coming from the Protestant traditions this lack of biblical exposition or preaching in the plenary gatherings was felt as an important loss.

The Plenaries

A unique element in this conference different from most previous WCC or CWME conferences was that it was not divided up into sections that through time-consuming and often difficult discussions had to produce documents and statements on different issues, documents that would be presented to the conference plenaries, then sent back to the sections for revision before being adopted by a majority vote in a final plenary. The fact that this conference deliberately was set up not to adopt statements or resolutions took pressure off the conference delegates especially during the plenaries. In stead of dealing with documents and decisions the plenary sessions could deal with themes and issues relevant to the overall theme of the conference. The delegates could listen to various lectures, reports, testimonies, panel discussions etc. from a variety of perspectives without necessarily having to take a stand with regard to the issues. The five plenaries dealt with the major themes of healing and reconciliation in different ways. One plenary was devoted to Mission and violence marking the midterm of the Decade to Overcome Violence.

The plenaries represented a broad perspective where the conference listened to contributions that both in form and content varied considerably, but that took seriously the “wider constituency” giving voice to people and groups who have not so far been heard clearly enough in the WCC, such as Evangelicals, Pentecostals and Catholics. For this writer three speeches stand out:

Firstly, Dr. Kirsteen Kim from Great Britain spoke on the pneumatological theme “How do we know when the Holy Spirit comes? The Question of discernment”, arguing for four biblical criteria of discernment; ecclesially: the confession of Jesus as Lord; ethically: the evidence of the fruit of the Spirit, charismatically: the practice of the gifts of the Spirit, and liberationally: being on the side of the poor. Other delegates would also argue for an ecological criterion: being on the side of the integrity of creation, emphasizing the Spirit’s creative and life-giving work in the whole of cosmos.

Secondly, Dr. Wonsuk Ma, a Pentecostal theologian from South Korea presently working in the Philippines, spoke on “The Role of Pneumatology in Pentecostal-Charismatic Mission” and in a humble manner highlighted the importance of the Pentecostal-charismatic and non-western churches in today’s mission, concluding with a passionate plea for mutual recognition and appreciation between the historic churches with their “rich histories and traditions” and the new movement reminding God’s people “of his missionary mandate to the world”. He said that the Pentecostal-charismatic movement can serve this purpose “by strengthening and renewing the body of Christ through its healing and restorative potential”.

Thirdly, in the final plenary the Catholic professor from USA, Dr. Robert Schreiter, in an eminently clear and persuasive way presented reconciliation as the missionary task of the church, drawing on both studies and experience. Thus reconciliation emerged as a new missionary paradigm with great potential. While Dr. Schreiter placed the main emphasis on reconciliation between humans and groups of people (“horizontal reconciliation”) and how this could come about, he clearly presupposed the ministry of reconciliation with God (“vertical reconciliation”) which he saw realized through the sacraments of the church. It seems as if Dr. Schreiter is emerging as one of, if not the, dominant voice in contemporary missiology.

There was, however, a certain disappointment, especially in evangelical circles, that not a whole or at least a major part of a plenary had been devoted to exactly the “vertical reconciliation”. Although the ministry of reconciliation with God was assumed, it was not the

focus of a major section. In a letter to the moderator a group of British missiologists representing the Churches' Commission on Mission" voiced this concern in the following way: "How will it (the WCC through the CWME) strengthen the *kerygma* (holistic evangelism) through which the nature, identity and call of Jesus Christ – the one who breaks down the world's dividing walls – is made known? Evangelizing mission has not featured prominently on the agenda of our conference in Athens. Few of our *synaxeis* directly tackled the task of proclaiming God's reconciling work in Christ by word and deed. The mentions of evangelism in the plenaries seemed primarily cautionary – in the sense that while they (rightly) draw attention to abuses of the Word and the problem of proselytism, no positive picture was offered of the possibilities of healing and reconciling evangelistic practices". This writer shares this concern, and also the proposal by the group that in future WCC conferences in 2006 and 2010 the WCC "will again make holistic evangelism a clear, identified priority".

The Synaxeis

The *synaxeis* were various workshops or seminars where the participants could voice different concerns and present important issues and themes related to the main theme of the conference. Since the number of *synaxeis* made it impossible for anybody to attend all, and since they took up all afternoon periods, the participants experienced rather different conferences depending on their individual choice of *synaxeis*.

The *synaxis* that caused most debate, were two sessions presenting and discussing the prepared document "Religious Plurality and Christian self-understanding". This document did not come from the CWME itself, but was the result of a study process initiated by the WCC Central Committee and led by the three staff teams of Faith & Order, Interreligious Relations and CWME. The document was never presented to or discussed by the CWME prior to the conference, and can therefore not be said to be a document of the CWME. It turned out that this document, with its suggestion of hospitality as a main concept in a theology of religions dealing with the challenge of religious plurality in the world today, was quite controversial. It was criticized primarily from an Evangelical perspective and was seen by many as opening up for a pluralistic theology of religion, although it did not neatly fit into any preconceived category. The theology of religion, and especially the question of a divine revelation in other religions through Christ or the Spirit, that evokes a "saving" response in these religions, is still one of the most controversial areas in the ecumenical mission movement. Although the saying from San Antonio 1989, "We cannot point to any other way of salvation than Jesus Christ; at the same time we cannot set limits to the saving power of God" still seems to be the statement that most adhere to, there are many who want to go beyond this.

There is a strange reluctance within leading ecumenical mission circles to courageously and humbly witness to Jesus Christ as the only Saviour, and to take the confrontation with other religions when this confession is denied. One may wonder why the ecumenical movement so strongly set ethical and political standards for confrontation with evil and injustice in the economic and political realm, while at the same time is so unwilling to set biblical theological standards when confronted with evil or untruth in the religious realm.

This writer was asked to moderate two *synaxeis*, one dealing with "the missional church as a healing and reconciling community", and the other a roundtable discussion between Orthodox and Pentecostals on "Reconciliation and Mission -. Orthodox and Pentecostal perspectives". I believe that both of them were significant.

"The missional church" movement has been developed primarily in the USA, inspired by the late Bishop Lesslie Newbigin, but is spreading to Europe and is seen as offering both a challenge and an inspiration for churches in secular environments in Europe. This *synaxis* looked upon the critique of Western Christianity coming from the South and from the missional church movement, and presented the church in Europe as a church in mission. Rev. Darrell Jackson of the mission desk of the Conference of European Churches offered examples of churches in renewal and mission in Europe, together with the young missiologist Vija Esenberg from Latvia and Rev. Birger Nygaard from Denmark.

For me personally the *synaxis* on Orthodox-Pentecostal relations was a deeply moving highlight of the whole conference. The Orthodox churches were represented by Prof. Petros Vassiliades from Greece and the vice moderator of the CWME, George Mathew, from India. Dr. Vassiliades maintained that these two theological traditions that “at first glance seem to occupy the extreme ends of the Christian spectrum” in reality have many similarities, even in terminology. Both are deeply engaged by pneumatology, the liturgical expression of witness (although the liturgies may be quite different), and they both have a holistic understanding of mission and healing. Dr. Vassiliades’ invitation to dialogue was taken up by three leading relatively young Pentecostal/Charismatic mission scholars from the non-western world, Dr. Joshua Young Gi Hong from South Korea, Dr. Chris Gnanakan from South India, and Dr. Opoku Onyinah from Ghana. At the end of the discussion the moderator was able to pinpoint at least eleven areas of common concern that could be the starting point of continued dialogue, including Trinitarian theology, Christian initiation, spirituality and mission. There were people at this *synaxis* who felt this was a historical moment and an opportunity to begin a dialogue that would be of great significance to both traditions and to world Christianity as a whole.

The Preparatory Documents

Two major papers had been prepared for the conference under the auspices of the CWME. Unfortunately neither of them received the attention at the conference itself that they deserved. Hopefully, when the Athens conference of 2005 and its contribution to contemporary missiology will be analyzed and discussed the two papers will come more to the fore. They were both published immediately prior to the conference together with three other important ecumenical mission documents.³ The titles of the two documents are “Mission as Ministry of Reconciliation” and “The Healing Mission of the Church”. The former one where I was closely involved in the revision process that led up to the present document is in my opinion an example of a consensus document where the different groups in the “wider constituency” have been given space for their concerns without tearing the document apart. Both Orthodox, Roman Catholic, mainline Protestant, Evangelical and Pentecostal concerns have been taken up. Place forbids many examples, but attention should be drawn to the fact that the document clearly expresses a classical Christian view on the reconciliation with God brought about by the death and resurrection of Jesus Christ⁴, as well as the need for the proclamation of this reconciliation: “Based on the reconciliation effected in Christ’s death and resurrection and on God’s behalf, the church challenges and invites all people to be reconciled with God...(2 Cor. 5:18-21). This offer of reconciliation is received and becomes a personal reality through faith (Eph. 2:8).”

If the two preparatory documents had been given more attention in the conference itself they may have corrected some of the imbalance with regard to evangelism that has been pointed out above. Yet, the dominant perspective in the reconciliation document is also reconciliation between humans and the insights of Dr. Schreiter is clearly discernible.

Conclusion and a look ahead

In many ways the Athens 2005 conference was an experiment. It chose a highly relevant theme and developed it in a more experiential than theological way. The consensus principle was adhered to and resulted among other things in a conference message that was unanimously adopted by the CWME subsequent to the conference, reflecting what took place at the conference without challenging any particular position or tradition. The unique new contribution to missiology was the pneumatological emphasis combined with a comprehensive understanding of healing and reconciliation. The actual structure and program of the conference with active participation from various streams of the “wider constituency”

³ “*You Are the Light of the World*”. *Statements on Mission by the World Council of Churches 1980-2005*, Geneva: WCC Publications, 2005

⁴ *Ibid.*, p. 99,17

not least Roman Catholics, Evangelicals and Pentecostals is a very promising sign of a more open ecumenical mission movement, where one can come, pray, sing, walk and talk together (without necessarily agreeing) and thus manifesting the unity of the body of Christ.

May one express as a hope that at the next major crossroad, the centenary of the Edinburgh 1910 mission conference in 2010, one may in one way or another be able to do something together across the missiological divides, preferably through a primary focus on the proclamation of the gospel of salvation in word and deed to a world in need.

MKR 35/05 - Kirkerådet 55/05

En misjonerende kirke

"Den norske kirke er selv et resultat av at kristen tro og gudstjeneste ble brakt til vårt land. Den er kalt av den treenige Gud til å vitne i ord og gjerning om det gode budskap. For kirken er det således en forpliktelse å dele evangeliet om Jesus Kristus med alle mennesker både i vårt eget land og over hele verden, i ulike kulturer og sammenhenger. Kirken har del i Kristi eget oppdrag; å kalle mennesker til å la seg forsonne med Gud og med hverandre, og til å bli døpt inn i den kristne kirke. Kirkens misjon skal preges av vilje til å lytte og til å møte alle mennesker og kulturer med respekt".
Kirkemøtet 2004: Uttalelse om "Kirkens identitet og oppdrag" (IoO), punkt 4.

Bakgrunn

Sakstittelen *En misjonerende kirke* er identisk med temaet for Kirkemøtet 2005. Hensikten med saken er å drøfte hva det betyr at Den norske kirke (DNK) er en misjonerende kirke, sett i relasjon til å være en tjenende, bekjennende og åpen folkekirke. Alle de fire uttrykkene i visjonsformuleringen - *bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen* - står som bestemmelser til begrepet *folkekirke*. Utfordringen til Kirkemøtet er m.a.o å klargjøre hva det betyr at DNK er en *misjonerende folkekirke*.

Folkekirke og misjon

*Folkekirke*begrepet er mangetydig og vekker ulike følelser og assosiasjoner. Det er tilfelle både i kirken og i samfunnet for øvrig. DNK er en bekjennende folkekirke som ikke har noen enerett på å være kirke her til lands og ikke er en kirke bare for ett folk. Å være folkekirke gjelder mer en måte å være kirke på enn kirkens tallmessige oppslutning. Det gjelder kirkens ønske om å forholde seg til allmenne livserfaringer i samfunnet og med sin virksomhet å være til stede i lokalsamfunnets liv og hendelser.

*Misjons*begrepet vekker også ulike følelser og assosiasjoner, både i kirken og i samfunnet for øvrig. I Norge er begrepet blitt sterkt knyttet til noen av de religiøse bevegelsene på 18- og 19-tallet. Å bringe evangeliet til alle folkeslag, var en hovedsak for misjonsbevegelsen. Den åpnet en lukket, nasjonal embedskirke for det folkelige, for frivillig initiativ, for verden utenfor Norge og for den universelle kirke. Misjonsbevegelsen ga også viktige impulser til den strukturen som senere vokste fram gjennom de kirkelige aktivitetene i rådskirkens regi.

Misjonsbevegelsen har vært – og er – et dynamisk element i DNKs liv. Kirkemøtet har ved flere anledninger uttrykt dette og bekreftet verdien av misjonsorganisasjonenes arbeid som uavhengige spsjaltjenester innenfor kirkens ramme. Samtidig er Kirkemøtet seg bevisst utfordringen som ligger i at misjonsbevegelsen er historisk knyttet til en kristendomsform som ikke er like utbredt i hele landet.

Et nytt misjonsmønster

Gjennom de siste 50 år har både misjonsorganisasjonene og Mellomkirkelig råd (MKR) deltatt aktivt i et spenningsfylt og nyskapende arbeid med forståelsen av hva misjon er. Bakgrunnen for dette er radikale endringer i samfunnets og kirkens situasjon, i nord og i sør,

og i forholdet mellom nord og sør. Misjonsvirksomheten på 18- og 19-tallet har vært en avgjørende motor i disse endringene. I neste omgang har misjonsbevegelsen selv måttet ta inn over seg endringene når kirkene i sør ble selvstendige. Vi lever i en brytningstid med omfattende endringer i mønsteret for kirkens misjonsteologi, -strategi og -praksis. *Utvidelse* er et viktig stikkord for endringene.

I det nye misjonsmønsteret (fagteologene taler om et nytt "paradigme") understrekes det at:

- misjon er *hele kirkens* sak – ikke bare et anliggende for særskilte organisasjoner
- misjon er *alle kristnes* ansvar – ikke bare en sak for yrkesmisjonærer
- misjon er en sak for *alle kirker* – ikke bare for kirkene i nord og vest
- kirkene i *sør* - ikke nord - er i dag på mange måter kraftsenteret i den verdensvide kirkes misjon
- misjon (= å være sendt) er noe kirken *er* – ikke bare noe den gjør gjennom avgrensede aktiviteter
- misjon er *trinitarisk* (= den tre-enige Guds sendelse som Skaper, Forløser og Helliggjører) – ikke bare en sendelse med evangeliet om Jesus Kristus
- misjon er *holistisk* (= omfatter hele skaperverket) – ikke bare sentrert om mennesket
- misjon er *diakonal* - ikke bare forkynnelse
- budskapet formidles gjennom *ritualer og former* - ikke bare ved ord
- *alle* er mottagere av misjon - ikke bare "de ufrelste"
- misjon er *inkulturasjon* (= at evangeliet møter og blir en del av kulturen) – ikke å gi videre en fremmed kulturell pakke

Misjon på Kirkemøtet

I det nye mønsteret trer misjon fram som *et sentralt uttrykk for det å være kirke*. Opprettelsen av Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM) i 1994 er en konkret frukt av dette som en felles erkjennelse i DNK og misjonsorganisasjonene. Rådet er uttrykk for et ønske i Kirkemøtet om å ta et sterkere ansvar for misjon: "Kirkemøtet utfordrer de lokale menigheter til å styrke og utvide sitt misjonsengasjement. Den enkelte menighet har det primære ansvar for å finne en tjenlig måte å gjøre dette på. Vi vil oppfordre til å styrke samarbeidet lokalt med misjonsorganisasjonene." (Kirkemøtet 1993) Samtidig som opprettelsen av SMM signaliserte et nytt misjonsmønster, formidlet det ikke tilstrekkelig tydelig at misjon handler om mer i kirkens liv enn å støtte misjonsorganisasjonenes internasjonale arbeid.

Kirkemøtet 2000 evaluerte samarbeidet og ga perspektiver for veien videre, på grunnlag av innstillingen *Misjonierende menigheter*, som kom fra SMM. Komiteen sluttet seg til innstillingens ønske om "en sterkere integrering av misjon og DNKs øvrige internasjonale engasjement, samt en sterkere integrering av misjon og evangelisering/diakoni/ menighetsbyggende arbeid, lokalt og nasjonalt". Komiteen bekreftet SMMs rolle i "å være med og virkeliggjøre den misjonerende siden ved kirkens identitet". Samtidig peker komiteen på at begrepet misjonerende menigheter "favner videre enn det som er misjonsorganisasjonenes hovedoppgaver". Også diakonale organisasjoner og barne- og ungdomsorganisasjoner tilkjennes oppgaver i det å bygge misjonerende menigheter.

Prosjekt Menighet i bevegelse

Noen av disse ansatsene til en videre tenkning om DNK som en misjonerende kirke ble i 2003-2005 fulgt opp gjennom *Menighet i bevegelse*, et samarbeidsprosjekt mellom Kirkerådet, Areopagos, Det Norske Misjonsselskap og Den Norske Israelmisjon. Målet med prosjektet, som har sitt fokus på menigheten, er å bidra til å forstå og svare på de utfordringer det er å være misjonerende kirke i en ny tid. Et avsluttende hefte vil foreligge til Kirkemøtet.

Misjon – kirkens sendelse til verden

Nyhetsbildene fra vår egen tid har vist oss 800.000 unge katolikker samlet til fellesskap og bønn i Köln. Hvert år strømmer titusenvise av unge mennesker fra hele verden til klosterfellesskapet i Taizé. Hver eneste søndag feirer 100.000 gudstjeneste i DNKs menigheter. Et økende antall mennesker søker i andre religioner og åndelige tradisjoner. Bildene taler sitt konkrete språk om menneskers lengsler og håp etter noe som er større enn dem selv og den virkeligheten de lever i.

Misjon er å være kirke i møte med menneskenes dypeste spørsmål, lengsler og håp. Kirken går inn i dette møtet som en bekjennende kirke. I sin bekjennelse sier den ja til den treenige Gud som kilde til alt liv og som forsoner og helbreder av hele skaperverket, et skaperverk som er pervertert gjennom menneskets selvbestaltede valg og handlinger. Gjennom 2000 år har denne bekjennelsen blitt overlevert, antatt ved troen og beriket i et formende møte med nye generasjoner og kulturer gjennom en kirke i bevegelse, fra Jerusalem "like til jordens ender".

Trinitarisk forståelse av Guds misjon

Kirken bekjenner den tre-enige Gud. Gjennom sin bekjennelse vender kirken seg til en Gud som i sitt vesen er fellesskap og kjærlighet. Hele skaperverket er formål for Guds kjærlighet. At mennesket er skapt i Guds bilde (1 Mos 1,26-27) betyr at det er skapt til det personlige fellesskapet i den tre-enige Gud. Menneskets eksistensielle spørsmål, dets lengsler og håp er utslag av at det bærer Guds bilde. De er krefter nedlagt i mennesket som driver det ut over seg selv. I dypet handler det om kjærlighetens krefter, lengselen etter å forenes med ham mennesket er skapt til. I sin kjærlighet søker også Gud ut over seg selv. Det kommer til uttrykk ved at Faderen og Ånden, sender Sønnen til verden. Etter å ha fullført sitt oppdrag sender Sønnen sammen med Faderen, Ånden til verden. *Misjon har sitt utgangspunkt i den tre-enige Guds sendelse (Missio Dei) som Skaper, Forløser og Helliggjører.*

Når Jesus går opp til himmelen trekkes kirken inn i den tre-enige Guds sendelse, som Jesu legeme på jorden (1 Kor 12,27), bebodd av hans Ånd: "Likesom Faderen har sendt meg, sender jeg dere. Så åndet han på dem og sa: "Ta i mot Den Hellige Ånd" (Joh 20,21-22). Ordet "likesom" går både på sendelsens handling og innhold. Kirken skal i utøvelsen av sin misjon "være lik" Jesus i hans misjon, den skal, ved Jesu Ånd, gjøre hans gjerninger med hans formål: at verden skal bli frelst (jamf. Joh. 3,15-17). "Jesusligheten" går ikke på individet, men på *fellesskapet*. Det er kirken som fellesskap som er Jesu legeme og fortsetter hans misjon, gjennom det mangfold av gaver som Ånden gir (1 Kor.12,4 ff.). *At Jesus tar bolig i disiplene gjennom sin Ånd betyr at det er Ånden som er den egentlige aktør i kirkens misjon.*

Formålet for den tre-enige Guds misjon er *at verden skal bli frelst*. Ordet frelse (av "fri-hals") sikter til frigjøringen av hele skaperverket fra syndens og dødens vilkår. Kirken er sendt og utrustet av Guds Ånd, som er livgiver, forsoner og helbreder, for å begrense syndens og dødens krefter og fremme rettferdighet, forsoning og fred og skaperverkets integritet. I sentrum av kirkens sendelse er å gjøre kjent for alle mennesker det gode budskapet om Jesu liv, død og oppstandelse og å inkludere de som kommer til tro i kirkens fellesskap (Mark 16,15-16; Luk 24;46-48). Uten at det rike mangfoldet opphører skal kirken i sine relasjoner speile *enheten* i den tre-enige Guds relasjoner. At den tre-enige gjenkjennes i kirkens relasjoner er av avgjørende betydning for at verdens skal tro at sendelsen er fra Gud (Joh 17, 20-21).

”Ei sams forkyning av evangeliet – i både ord og gjerning – til frelse for alle er den viktigaste oppgåva til kyrkjene i Europa. Den store mangelen av orienteringspunkt, framandgjerung av kristne grunnverdiar, - men og søking etter meining på mange vis – utfordrar kristne til å vitne om trua si. denne utfordringa vil kreve forsterka interesse til å undervise i kristen tru (t.d. opplæring i katekisma) og pastoral omsorg i dei lokale kyrkjelydane, samt ei utveksling av erfaringar på desse områda. Samstundes er det like viktig at heile gudsfolket i fellesskap gjer kjent evangeliet i det offentlege rommet, noko som og fører med seg sosial innsats og politisk ansvar”. (Charta Oecumenica 2).

Kristus i sentrum av Guds misjon

Grunnlaget for kirkens misjon er Jesu død og oppstandelse. Det er denne hendelsen i historien som gir kirken et frelsesbudskap, drivkraften til å rope det ut - ”Vi kan ikke la være å tale om det vi har sett og hørt” (Ap.gj. 4,20) – og del i en ny skapning som gir kraft til forsoningens og helbredelsens tjeneste. Korset speiler kjærlighetens mysterium i den tre-enige Gud. I sin kjærlighet til de som har vendt ham ryggen oppgir Faderen sin aller kjæreste for å åpne en vei til fellesskap. I kjærlighet hengir Sønnen seg til Faderens vilje og i kjærlighet gir han sitt liv for menneskene. Det er denne kjærligheten som er sterkere enn døden og som overvinnes syndens krefter i verden. I sin sendelse kalles kirken til å speile den guddommelige kjærligheten. Fortellingen om det store gjestebudet (Luk 14,15 ff. par Matt) gir konkrete bilder av en misjonerende kirke som åpner seg for alle, av kjærlighetens raushet som deler og gir. *Misjon er å utvide fellesskapet, lokalt og globalt.* Samtidig rommer fortellingen erfaringen av at kjærligheten blir forsmådd. Dette er en smerte i Guds hjerte som også er kirkens smerte, og den må være beredt til i sin misjon å bære omkostninger og lidelse (jamf. Kol 1,24 ff).

Kirkens misjon som identitet, dimensjon og målrettet aktivitet

Sett i dette perspektivet av ”Guds misjon” blir misjon ikke bestemte handlinger og aktiviteter som kirken kan velge å gjøre, eller å la være å gjøre. Misjon uttrykker det å sprengre grenser og dele liv. Likesom det er Guds vesen å gå innenfra og ut, er det kirkens vesen å krysse grenser for å dele tro og liv. Grensene kan være geografiske, religiøse, kulturelle, sosiale eller generasjonsbestemte. Det er først og fremst denne identitet som uttrykkes gjennom å være ”en misjonerende kirke”. Det misjonerende, det grenseoverskridende og delende, må komme til uttrykk som en dimensjon i alt kirken gjør. På samme tid må den diakonale dimensjon komme til uttrykk. Dernest handler både misjon og diakoni om bestemte handlingsmønstre og aktiviteter som er misjonerende eller tjenende etter sin intensjon. Kirken trenger slike tydelige handlingsmønstre for å utføre sitt oppdrag effektivt. Like nødvendig er det å diskutere hvilke konkrete aktiviteter og handlingsmønstre som til en hver tid best ivaretar kirkens misjon.

I følge Matt 28,18-20 er essensen i misjonsoppdraget å *gjøre mennesker til Jesu disipler*. (Matt 28,18-20). Det skjer gjennom å *døpe og lære*. For å ivareta dette har kirken både lokale og globale tjenester og strukturer. I dette perspektivet blir kirkens ordinerte tjeneste et uttrykk for misjonsoppdraget - jamf CA 5: ”for at vi skal komme til denne tro, er det innstiftet en tjeneste med å lære evangeliet og meddele sakramentene” – og gudstjenesten en misjonsbegivenhet - ordet messe og misjon kommer av samme rot. Ved siden av de lokale tjenester med ord og sakrament, diakoni og trosopplæring har vår kirke satt tilsvarende, men geografisk ubegrensede tjenester, gjennom ordinasjonen av misjonsprester og innvielse av misjonærer til tjeneste gjennom misjonsorganisasjonene.

Samtidig lyder Matt 28,18-20 ved døpefonten som et kall til *alle døpte* om å ta del i troens fordykning og utbredelse gjennom "å vitne i ord og gjerning om det gode budskap" (IoO, 4). Dette er en del av det allmenne prestedømme som dåpen ordinerer til. Det leves ut av alle kirkens medlemmer i de relasjoner de står, i hjem og familie, nabolag og vennelag og på arbeidsplassen. Til denne hverdagens gudstjeneste sendes hele menigheten ut ved søndagsgudstjenestes (messens) avslutning: "Gå ut. Tjen Herren med glede".

Kvinner rolle i misjon var hovedemne på et av seminarerne på Kirkenes Verdensråds konferanse i Aten i 2005. Den tyske misjonteologen Katja Heidemanns hevdet at kvinner i kirken gjør mye, men er ofte tilbakeholdne med å kalle det misjon. Kvinner misjon er ofte svært hverdagslig, det skjer hver dag og ofte på en ubemerket måte.

Ofte blir ikke kvinners arbeid gjenkjent som misjon fordi det ikke kommer inn under den offisielle forståelsen av hva misjon er. Kvinner utfolder seg i utdanning, helsearbeid og pastoral omsorg. Jacinta Maingi fra Kenya har arbeidet 22 år med rådgivning for de som lever med HIV/AIDS. Hun ser på kirken som et helbredende sted, et sykehus for de som er fysisk, mentalt og spirituelt såret. "Kristus kom til mennesker i nød", sier hun. "Og vi må gjøre det samme."

Luthersk forståelse av misjon

Den lutherske læretidstradisjonen fremhever *alle troende* som utøvere av Guds misjon. Samtidig understreker den at det er Gud og ikke mennesker som er det drivende subjektet for evangeliets løp i verden, og at misjonens mål ikke er kirken, men Guds rike. Den lutherske læretidstradisjonen åpner også for kontekstuell misjon ved å nedtone betydningen av å overføre legalistiske, kirkelige eller kulturelt betingede overleveringer og skikker.

Det Lutherske Verdensforbund har utarbeidet et nytt misjonsdokument *Mission in Context – Transformation, Reconciliation, Empowerment*. Det lutherske kirkefelleskapet peker på at i en endringstid som vår er det nødvendig for en hver institusjon fortløpende å gjennomtenke og uttrykke hvorfor den er til. Dokumentet utfordrer kirkene til å søke nye veier til å forstå deres deltagelse i Guds misjon. Fortellingen om Emmausvandrerne (Luk 24,13 ff.) blir brukt som gjennomgangstekst og modell for misjon. Fortellingen handler om hvordan Jesus går sammen med disiplene på veien og tar skikkelse mens de samtaler. Gjennom fortellingen løfter dokumentet fram *medvandring* som modell for kirkens misjon i dag og viser hvordan *kontekst, teologi og praksis* virker inn på hverandre i kirkens møte med menneskene.

Emmausberetningen leder fram til en forvandling (transformation). Dette er et hovedbegrep i dokumentet. *Forvandling* er "omvendelse", forstått som en pågående prosess som rommer alle aspekter av menneskers liv. Gud er forvandlingens subjekt. Objektet er både disiplene i deres misjon og de mennesker de sendes til. Å kalle til forvandling alt liv, strukturer og forhold som strider mot Guds vilje er et kjennetegn ved misjon. Dokumentet anvender også to andre misjonsteologiske hovedbegrep: *forsoning* og *myndiggjøring*. Misjon handler om å gjenopprette brutte relasjoner mellom Gud og mennesket, mennesker i mellom og mellom menneske og skaperverk. (2 Kor 5, 18-20; Efes 2, 14-17; Kol 1,20). Begrepet *myndiggjøring* (empowerment) er hentet fra frigjøringsteologien og uttrykker en sterk lek orientering: misjon handler om å myndiggjøre alle troende til medarbeiderskap. En nærmere utfoldelse av de tre hovedbegrepene finnes i den teologiske hoveddelen av dokumentet, som er oversatt til norsk av MKR.

Misjon og anstøt

Misjon handler om *kirkens offensive side*. Det offensive, grensesprengende ved kirkens misjon kommer til uttrykk allerede ved at apostler og misjonærer blir direkte kalt av Gud til å forkynne evangeliet og virke profetisk, noen av dem blir gitt gave til å helbrede. Dette skaper ubehag i kirken og i samfunnet og kan reise vanskelige spørsmål for misjonsselskapene. Mennesker som ønsker å dele evangeliet med alle på en ny måte, eller ønske å anvende Gudsrikeverdiene på alle livets aspekter, inklusive økonomiske aspekter, forstyrrer balansen mellom religion og politikk, mellom kristendom og andre religioner, som de berørte samfunn forsøker å opprettholde.

Alt som er offensivt får gjerne noe ubehagelig over seg. Ordet *offensive* på engelsk uttrykker dette ved samtidig å bety "offensiv" og "støtende". Å dele evangeliet *må* være et anstøt fordi evangeliet, som er ordet om korset, har anstøtelige trekk. Kirken må således regne med å møte motstand når den deler evangeliet. Men evangeliene er også fulle av fortellinger om falske anstøt som skaper avstand mellom mennesker og Gud av helt andre grunner enn Jesu kors. Slike fortellinger fortsetter gjennom kirkehistorien og inn i nåtiden. For mange mennesker er misjonsbegrepet blitt lukket, eller oppleves som problematisk fordi de bærer på sår i møte med kirkens misjon. Kirkemøtet bør ikke se bort fra dette, men åpne for en samtale om det som mange opplever som vanskelig.

Misjon – en trussel mot dåpsteologien og folkekirkenes åpenhet ?

Misjonsbevegelsen i Norge er tett knyttet til vekkelsene på 18-tallet. Vekkelsene var uttrykk for et nytt samfunnsmønster som la sterkere vekt på individet og det personlige valg. Det førte til spenninger, oppsplitting og nye gruppedannelser på alle nivåer i samfunnet. Vekkelsen på 1850-tallet rundt presten Gisle Johnson bygde broer mellom kirke og misjonsbevegelse, mellom embede og lekfolk. Men den bidro også til å skape et skille i folkekirken mellom "vakte" og "uvakte". Misjonsbevegelsen ble knyttet til dette skillet på en dobbel måte: ved at "de vakte" betraktet seg – og ble oppfattet – som utøverne av misjonsvirksomhet, og ved at "de uvakte" ble betraktet – og oppfattet seg - som objekter for misjonsvirksomhet. Mange faktorer bidro til at "kristen aktivitet" og "personlig tro" etter hvert ble vevet sammen med bestemte oppfatninger og standarder for livsførsel til dype sosiale mønstre som splitter kirkens dømte medlemmer. Oppsplittingen kan ses i lys av det kristne enhetssamfunnets utvikling til et mer pluralistisk samfunn og uttrykke ulik stillingtagen til og engasjement for kristen tro. Samtidig er det en dynamikk her som gjør at mange mennesker kan ha blitt fratatt dåpen som nådemiddel og stengt ute fra kirke og nattverdbord på sosiale, kulturelle og moralske premisser – ikke fordi de ikke trodde, men fordi de ikke trodde "på riktig måte".

Båndet mellom vekkelsen og misjonsbevegelsen har også ført til at misjonsvirksomhet har blitt knyttet til en bestemt metodikk: å føre enkeltmennesket fram til et punkt der det tar en klar og markert avgjørelse om å tro. Gjennom denne metodikken er mange ført til nytt liv. Andre opplever den som uttrykk for press og etablerer avstand. Nettopp misjon blant andre kulturer har bidratt sterkt til å utvide kirkens erkjennelse av at det er mange veier til tro og uttrykk for tro. Bedehusvirksomheten bygger i dag for det meste på nye prinsipper, ofte hentet fra kirkeveksttenkningen. Kirkeveksttenkningens far, Donald Mac Gavran, uttrykte sitt misjonsprogram som å "hjelp mennesker om bord på det kristne disippelskapets livslange reise" og å "forme fellesskap av troende som er pilgrimer". Her tenkes tro i prinsippet som en livslang vandring i et fellesskap der alle er under veis. Likevel assosieres misjonsvirksomhet av mange med vekkelsens mønster, og det er en utfordring å avklare denne virksomhetens forhold til dåpsteologien, dåpspraksisen og dåpens status i folkekirken.

Kirkemøtet har tatt et oppgjør med det overfor nevnte skillet og har bekreftet alle døpte som fullverdige medlemmer av kirken (jamf. loO, 11). Bispemøtet understreker i sin uttalelse om nye menighetsformer at dåpen må være det eneste kriterium for medlemskap. Bak dette ligger det en forståelse av dåpen som Guds nådes handling til frelse og nytt liv, og at kirkens fellesskap er et verk av at Gud har handlet slik i ulike menneskers liv. En slik teologi og holdning til dåpen utelukker ikke at det er ulike grader og stadier av tvil og tro i kirkemedlemmenes liv. Men den sier nei til at kirken skal gi seg inn på å gradere tro og legge dette til grunn for ekskluderende holdninger overfor mennesker som ønsker å tilhøre kirken. Kirkerådet vil utfordre misjonsorganisasjonene til å foreta tilsvarende interne diskusjoner, for å klargjøre hva de har lært om disse spørsmålene gjennom sin historie.

Misjon – et begrep med fremmed klang i samisk kirkeliv?

Misjonsbegrepet i samisk sammenheng blir i stor grad identifisert med Samemisjonens virksomhet og Indremisjonen. Misjon har aldri slått rot i samiske miljøer i nord. Det henger sammen med flere forhold: 1) Misjonsorganisasjonene var styrt og forankret til miljøer lenger sør i landet. 2) I nord spiller ulike læstadianske retninger en sterk rolle. Saken: Å vekke til tro er viktig i læstadianismen. De omreisende predikanter rekrutteres og utrustes imidlertid gjennom personlig oppfølging av forsamlingslederne. Misjon assosieres med en skolebasert forkynnelse som kommer fra autoriteter uten forankring i det samiske. 3) Sistnevnte form for evangelisering ble drevet av nordmenn, hvor samer ble en passivt mottagende part. 4) Selv om misjonsvirksomheten mange steder tok samisk språk i bruk, var allikevel forståelsen av kulturen mangelfull. Virksomheten var på mange måter flettet sammen med fornorskningen og bidro dermed til at samisk identitet ble svekket. 5) Foreningsvirksomhet for ytremisjon var i praksis sosialt lukket for samer da den ofte ble drevet av lokalsamfunnets topper.

Langt på vei gjelder det samme for samers møte med kirkeinstusjonen. Likevel slutter samer i stor grad opp om folkekirken, der de fleste blir døpt og begravet. Sett under ett er majoriteten av samer fortrolige med kirken og vil gjøre tjeneste innenfor rammen av DNK. Det gjør at begrepet *en misjonerende kirke* vil kunne forstås hvis den har forankring i samisk kristendomsforståelse. For å skape et misjonsengasjement innen samisk kirkeliv, må samer først kjenne at kirken er deres. *En misjonerende kirke* i et samisk perspektiv må være forankret i perspektiver fra det gryende samiske kirkeliv som tror på den treenige Gud som vår skaper, frelser og opprettholder. I dette ligger det et korrektiv til en teologi som har vært ensidig fokusert på den annen trosartikkel og dermed har hindret kirke og misjon i å se Guds nærvær og handling før og uten kirken, i og med hele hans skaperverk.

SKR ba på sitt møte i mai 2005 om at disse momenter innarbeides i kirkemøtedokumentet: "Tidligere tiders misjonsarbeid har gått hånd i hånd med fornorskningspolitikken. Organisasjonene, også Den norske kirke, har både i praksis og holdning lojalt fulgt opp fornorskningen, noe samene stilltiende har godtatt.

I drøftingene kom det fram at det likevel er viktig å skille mellom misjonsbefalingen, dvs. forkynnelsen av evangeliet, og politikken, dvs. det dennesidige liv, slik at hovedfokuset med misjon holdes for øyet. I følge læstadiansk, samisk/kvensk, tolkning av ordet misjon, ligger det i misjonsbefalingen en befaling om å gå ut med evangeliet, uten å ta hensyn til den kulturelle stedegenheten hvor ordet forkynnes. Det viktige er å holde fast på Luthers lære om å skille mellom det verdslige og det åndelige regiment, og at de to regiment ikke blandes sammen.

Samisk kirkeråd vil vektlegge at den positive dreining i norsk samepolitikk i moderne tid, gir muligheter for å skape en samisk kirke, av og for samene. Misjon er kirkens oppdrag og motivasjon. Den norske kirkes virksomhetsplan og misjon skal sees i sammenheng. Samisk kirkeråd vil ha fokus på at misjon blant annet er trosopplæring, liturgi, gudstjenesteliv, diakoni og satsing på ungdom, med vektlegging på stedegenhet og kontekstualitet".

Misjon – et uttrykk for respektløshet og overlegenhetsfølelse ?

Misjonsvirksomhetens plass i det vestlige ekspansjonsbildet er sammensatt og mangetydig og krever at det tales nyansert om det. Misjonsbevegelsen hadde et selvstendig anliggende: å utbre evangeliet til nytt liv. Den drev sin virksomhet på en måte som i det store og hele var mer kulturåpen, -bevarende og –fornyende enn annen vestlig innflytelse. Den bekreftet alle menneskers verdi og førte til betydelige sosiale reisninger. Misjonsbevegelsen fødte den økumeniske bevegelse. Misjonsvirksomheten har gjort verden til et bedre sted å leve for millioner av mennesker. Samtidig var virksomheten preget av etnosentrisme (å gjøre sin egen kultur til målestokk for andre) og paternalisme i møte med ”den som er annerledes”.

Det er en belastning hele kirken deler at misjonsbegrepet på 18- og 19-tallet ble så sterkt knyttet til den vestlige verdens globale ekspansjon, politisk, økonomisk, teknologisk og kulturelt. I ettertid har både samfunnet, det økumeniske kirkefellesskapet og misjonsbevegelsen tatt nødvendige oppgjør med ideologiske og praktiske sider ved denne ekspansjonen. Også DNK har måttet ta oppgjør med sin rolle overfor det samiske folk og Romani-folket. Etnosentriske og paternalistiske holdninger er dype trekk i den menneskelige natur. Derfor er det nødvendig at kirken har et vedvarende selvransakende lys på hvordan de kommer til uttrykk. Kirkerådet vil også utfordre misjonsorganisasjonene til å identifisere de skillevegger de må rive ned i dag for å utvide kirkens forsonende og helbredende fellesskap.

KVs misjonskonferanse i Aten, mai 2005 - ”Kom Hellig Ånd, helbred og forson” - stilte kallet til å bli helbredende og forsonende fellesskap i sentrum av kirkens misjon:

”Paulus taler om den nye skapning båret fram av Kristus og gjort mulig av Den Hellige Ånd. ”I Kristus, sier han, forsonte Gud verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han overga ordet om forsoningen til oss. Så er vi da utsendinger for Kristus, og det er som om Gud selv formaner gjennom oss: Vi ber dere på Kristi vegne; la dere forsonne med Gud” (2 Kor. 5,19-20). Det er denne nye skapning vi ser som mål for vår misjonsvirksomhet. Med Paulus, tror vi at forsoning og helbredelse er sentral i den prosessen som fører fram til målet. Forsoning som gjenopprettelse av rette relasjoner med Gud, er kilden til å forsonne seg med seg selv, med andre mennesker og med hele skaperverket.” (Fra konferansens budskap).

I dag driver misjonsorganisasjonene i det store og hele sitt arbeid som samarbeidstiltak med selvstendige kirker. Kirkene i sør og øst, ikke i nord og vest har blitt den ledende kraften i tverrkulturell, grenseoverskridende misjon. Allikevel kopler mange misjonsbegrepet med en overlegenhetstanke. Det kan ha sammenheng med at det er tungt å endre tradisjonelle bilder og oppfatninger. Kirkemøtet vil utfordre misjonsorganisasjonene til å kommunisere tydelig de endringer de har gjennomgått og det nye globale mønsteret i kirkens misjon.

Når misjon koples med overlegenhetsfølelse henger det også sammen med sammenbruddet av et absolutt sannhetsbegrep i det postmoderne samfunnet. Blant mange mennesker relativiseres sannhetsbegrepet til det som er sant for noen. Å hevde egen tro som sann i universell betydning stemples av disse som ”fundamentalisme”, respektløshet og arroganse. I det siste ser vi en større åpning for flere absolutte sannhetsbegrep, i konkurranse med hverandre. Kirken må uansett som en bekjennende kirke holde fast ved sin tro på Jesus Kristus som ”veien, sannheten og livet” (Joh 14,6), og ta de praktiske konsekvenser av denne tro ved å dele den med alle og ved å bekjenne denne tro i en urettferdig verden.

Kilder til misjon

Den Hellige Ånd er den egentlige aktør i kirkens misjon. Det kommer klart og konkret til uttrykk ved at kirkens misjon starter på pinsedag gjennom Peters offentlige tale om Jesu liv, død og oppstandelse og hans kall til omvendelse og tro (Ap.gj. 2,14 ff.). Vedvarende setter Ånden kirken i bevegelse ved å gi av sine kilder. Misjonsbevegelsen på 18-tallet sprang ut av en fornyet spiritualitet med vekt på Bibelordet, forkynnelse av lov og evangelium og forbønn. Det utløste sterke åndelige krefter som vakte den enkelte opp til ansvar for andre menneskers frelse, både åndelig og legemlig. Folkeligheten og bredden i vekkelsen formet en praktisk-handlingsrettet spiritualitet med tydelige aktivitets- og organisasjonsmønstre for misjon. I DNKs homogene situasjon har misjon blitt nokså ensidig assosiert med nettopp denne type fromhetsliv, motivasjon og aktivitet. Men kirken har også andre røtter og kilder til misjon.

Det er en utbredt oppfatning at kristendommen ble innført i Norge gjennom "sverdmisjon". Kilden til dette bildet er kongesagaene. Med sitt fokus på kongene viser sagaene hvordan kristendommen ble trukket inn i et politisk maktspill om rikssamling og nasjonsbygging. Historien har mange problematiske sider. Nyere forskning har flyttet blikket til andre kilder og et nytt bilde kommer til syne. Kongesagaene handler om en sen fase i kristianiseringen. Evangeliet ble brakt til Norge og slo røtter her gjennom *mennesker på reise*. Fra første stund ble det gitt videre av mennesker på reise. Sagaen forteller om Leiv Eirikson at han ble sendt av kong Olav Trygvason til Grønland for å drive misjon. Ruinerer etter domkirke og andre bygninger på det gamle bispesetet Gardar forteller at arbeidet bar frukt. Slik kan vi følge sporene av en misjonerende kirke i Norge via Island og Grønland, like til Newfoundland allerede før 1000-tallet. I mer enn 1000 år har vår kirke vært en misjonerende kirke.

Blant de som bidro til spredningen av evangeliet til Norge var keltiske munkene. Munkenes hovedmotiv for å gå ut var å foreta den høyeste fromhetsøvelse i deres tradisjon: å forlate hjemmet og vandre/seile, 12 munkene sammen, for Jesu sak, *peregrinatio pro Christo*. Der de landet forkynte de evangeliet og anla klostre. Mange kom også som gjester til deres klostre og kom til tro gjennom møtet med deres gudstjeneste- og bønneliv og deres undervisning. I dag vandrer pilegrimene igjen, med ulike motiver og med ulikt forhold til kirken og dens tro. Vandringen som mange legger ut på med et åpent sinn for oppbrudd og forsoning har et endrende potensiale i retning av tro og tillitt. Mange, ikke minst unge, finner veien til fellesskapet i Taize, noen også til Iona. Her finner de kilder som gir glimt av himmel og lukt av jord. Med hvert sitt særpreg er de begge sterke kilder til misjon i enhet i et splittet Europa. Essensen i deres virksomhet er å fremme fred, forsoning og holisme gjennom å utvikle tillitt i det personlige Gudsforholdet.

En annen kilde til misjon som i vår tid gjenoppdages på tvers av kirkesamfunnene er den Ignasianske spiritualiteten. I boka *Åndelige øvelser* beskriver Ignasius av Loyola (1500-tallet) en ny bønnepraksis som legger vekt på å oppdage Guds nærvær i alle ting, bli bevisst på lengslene som en drivkraft i menneskenes liv og ha tillitt til den forvandlende kraften i Guds kjærlighet. Sentralt i bønnepraksisen står Jesusmeditasjonen. De som gikk denne bønneveien kalte seg derfor "Jesu-itter". Etter lang tids øvelser ble de sendt ut for å undervise andre. Deres virksomhet var preget av at de studerte og gikk dypt inn i møtet med kulturen og religionen på stedet. Evangeliet skulle, så langt som mulig, tilknyttes denne. *Åndelige øvelser* er den viktigste grunnboken for retreat og åndelig veiledning i Norge. Den ligger også til grunn for bibelgruppeopplegget *Ordets skole*, og er en viktig kilde for samtaleorientert og livsnær formidling av evangeliet i dag.

UKM tar til orde for en misjonsspiritualitet som tar sitt utgangspunkt i Guds kjærlighet:

”Guds kjærlighet er utgangspunktet for misjon. Slik Gud elsker oss, sendes også kirken ut for å elske. Mye i verden er brutt og ødelagt. Det gjelder både forholdet mellom mennesker og Gud, mennesker i mellom og menneskers forhold til skaperverket. All gjenopprettelse er Guds gode hensikt med misjon. Gud ønsker at mennesker skal få del i sitt rike og forstå mer og mer av hva dette riket gir del i. Derfor må evangeliet forkynnes for alle gjennom dialog, deling og/eller nærvær. Dette oppdraget gjelder hele kirken og overalt.

- Med *dialog* mener vi en samtale mellom likeverdige partnere. En vellykket dialog innebærer ydmykhet, åpenhet og villighet til forandring. Dialog kan også foregå mellom Gud og mennesker.
- Med *deling* mener vi å fortelle om det Jesus har gjort og stadig gjør for oss.
- Med *nærvær* mener vi et fellesskap som er solidarisk og viser omsorg for hvert enkelt menneske. Gjennom nærværet er vi lys og salt for andre.

Som kristne er vi satt til å elske alle mennesker slik de er. Det innebærer å ta ansvar når vi ser lidelse og nød og møte andre med respekt. Denne formen for misjon fører ikke til et press for å bli kristen. En blir tatt imot slik en er og det er møtet med Jesu kjærlighet som fører til et ønske om forandring.

På nittenhundretallet har det også kommet opp to andre typer misjonsspiritualiteter: *Karismatisk spiritualitet* og *frigjøringsspiritualitet*. Den førstnevnte legger vekt på Den Hellige Ånds utrustning til misjon gjennom nådegaver, utvikling av varme fellesskap og kraftfull formidling av evangeliet i ord og lovsang. Den sistnevnte legger vekt på kirkens misjon som myndiggjøring av den avmektige, frigjøring fra undertrykkende makter og relasjoner og sosial og menneskelig transformasjon. Etter jernteppets fall (1989) har frigjøringsspiritualiteten beveget seg tydelig i retning av en forsoningsspiritualitet.

De ulike misjonsspiritualitetene bærer alle en felles erfaring av at den treenige Gud er nær, handlende og forvandlende - her og nå. Kirkens misjon springer ut av erfaringen av en Gud som griper inn i menneskenes liv. Gjennom sin misjon gir kirken den usynlige Gud og hans virkelighet, Guds rike, skikkelse i verden gjennom gode ord og gode gjerninger, gjennom dåpens vann og brødet og vinen i nattverden. Dens mål er at mennesket skal leve vendt mot Gud, reises opp og forvandles.

Kirkerådet utfordrer menigheter, misjonsorganisasjoner og nettverk til å gjenkjenne kirkens misjon i et bredere spekter av kilder, uttryksformer og aktiviteter og til en dypere erkjennelse av at ulike kontekster krever ulike arbeidsformer. En slik holdning er ikke uttrykk for at alt er like bra, men for villighet til å lytte dypere til hva andre gjør og hvorfor de gjør det. Å innta en lyttende holdning betyr ikke å gi avkall på kritisk etterprøving, men villighet til at det samme kritiske målet en bruker på andre blir brukt på det en selv gjør.

Misjon i kontekst

Å være en misjonerende kirke er å overskride grensen mellom tro og vantro med evangeliet, å inkludere grupper og kulturer som står utenfor i menighetens fellesskap. Denne grenseoverskridende og fellesskapsutvidende bevegelsen finner sted lokalt og globalt, som pinsens ringvirkninger ”fra Jerusalem til jordens ender”. Den må være en dimensjon i alt

kirken gjør. Samtidig må kirken spørre hvordan den kan utløse, utruste og organisere virksomhet som har som sin intensjon å overskride troens grenser og utvide fellesskapet.

Kirkerådet oppfordrer hele kirken til å stå sammen om å løfte misjon som anliggende og utfordrer menighetene og bispedømmene til å la praksis utformes i et fornyet møte med Bibelens tekster og de ulike kontekstene de står i. Kirkerådet vil i denne sammenheng peke på de ressursene som ligger i spesialiserte kirkelige tjenester som misjonsorganisasjonene og ulike nettverk for evangelisering og menighetsutvikling, og på det arbeid og de erfaringer som er gjort i andre kirker.

Misjonale kirketenkning

I flere vestlige kirker har misjon fått en mer sentral plass i kirketenkningen og den pågående diskusjonen om kirkeforståelse. I møte med det flerkulturelle og flerreligiøse samfunnet har man tatt i bruk et nytt begrep: *misjonale kirke* (missional church). Mens termen *misjonerende* retter oppmerksomheten mot det kirken gjør, uttrykker *misjonale* mer en identitet og en holdning (jmf. diakoni - diakonal). Den misjonale kirketenkningen vil bevisstgjøre om at tiden er inne til å bryte opp fra en dypt nedarvet tenkning som ser kirken som en gitt institusjon som "alltid vil være der" i samfunnet. Kirken utfordres til å gjenoppdage at den er et lokalt og globalt fellesskap som vedvarende blir til gjennom Guds misjon.

Eddie Gibbs, anglikaner fra England og en ledende forsker innenfor *Missional-Church* bevegelsen, peker på at en av de største utfordringene dagens kirke står overfor, er fraværet av generasjonen under 35 år i menighetene. Dette er en trend som viser seg over hele den vestlige verden. Menighetene blir mindre fordi de blir eldre. Hvis kirken i vesten ikke foretar en snuoperasjon vil den statistisk sett være borte i år 2030 ! Gibbs peker på at en viktig grunn til dette er at de eldre generasjonene er oppvokst i en kontrollkultur, mens de under 35 er oppvokst i en relasjonskultur. De gamle hierarkiske strukturene samsvarer rett og slett ikke lenger med idealene til yngre mennesker. Mange kirker er sterkt preget av hierarkiske kontrollsystemer. Vedtak fattes ovenfra og føres nedover i organisasjonen, samværsformer og menighetsorganisering er ferdig fastlagt.

Et hovedanliggende er at *kontekst, teologi og praksis gjensidig får virke inn på hverandre* i kirkens møte med menneskene. Misjonale kirketenkning går ikke rett til praksis, men ønsker at den skal formes gjennom en dypere forståelse av konteksten og gjennom et forvandlende møte med de bibelske fortellingene, lest på ny i lys av konteksten. Gjennom intensiv kulturanalyse og bibelteologisk arbeid i nettverk for *The Gospel and our Culture* har man i en rekke vestlige land forsøkt å bore til det innerste i kulturen for å bygge kirken derfra. Samtidig understrekes det at kirken kontinuerlig må omvende seg fordi den omformes til kulturen. Kirkenes Verdensråd tematiserte dette anliggende på sin misjonskonferanse i Salvador de Bahia (1996), med særlig vekt på urfolks situasjon. Arbeidet med evangeliet og kulturen har blitt en viktig referanse for samisk kirkeliv. Den misjonale kirketenkningen er i økende grad en samtalepartner og referanse for ungdomsteologien og kirkelig ungdomsarbeid. Kirkemøtedelegatene vil få utdelt et temanummer av *Norsk tidsskrift for misjon* skrevet av unge som drøfter spørsmål knyttet til *Ungdom, kultur og misjon*.

Her skriver bl.a. Bård Norheim om konfirmasjonen:

”Etter mitt syn gjev det meining å forstå sjølv konfirmasjonen som ei sendingsrite. Som ei sending til vidare disippelliv i verda og i Guds kyrkje. Som ei sending til å leita etter Kristus i alle kontekstar, slik den oppstadne Kristus sendte sine disiplar til verda og til fellesskapet etter å ha møtt dei på vegen til Emmaus (Luk 24,13-35). Etter å ha opna augo til dei to unge disipline for nærværet som driv oss til å bryta brød og dela ord, sender Han dei og oss tilbake til Jerusalem: Til fellesskapet i glede. Og derifrå ut i verda for å dela det vi sjølv har fått del i på veg til Emmaus. Dette disippelfellesskapet er eit *communitas* – eit ”potential of rediscovering the tradition as a reservoir for transformation”. Dette er både ungdomsteologi og misjonsteologi på same tid. Her startar vegen for ei misjonal konfirmasjonstid og ei misjonal kyrkje.

Misjonjal kirketenkning representerer en nyorientering og på mange måter et kritisk korrektiv til kirkeveksttenkningen. Den kritiserer mye av kirkeveksttenkningen for å være *drevet av markedet*. Målet er ikke nødvendigvis å vokse - for det er ikke *vekst* alt som vokser. Veien er ikke nødvendigvis å tilby folk det de etterspør. I stedet tas det til orde for en *misjonsorientert* kirke, en kirke som spør hva som er dens misjon og som *gjør det den er*.

Misjon som bevegelse innover og utover

I sentrum av kirkens liv står gudstjenesten. Gudstjenesten er *et lys som trekker mennesker til seg*. Gjennom sin gudstjenestefeiring har DNK som en landsdekkende folkekirke en unik mulighet til å utvide kirkens fellesskap. Kirkemøtet har tatt tak i denne utfordringen gjennom arbeidet med gudstjenestereformen og lokal gudstjenestefornyelse. Kirken uttrykker sin misjonerende identitet når den spør hvordan ordet gjennom liturgien og forkynnelsen kan møte menneskenes dypeste håp og lengsler, og ta bolig i deres liv, i det 21. århundre. Det utfordrer kirkens språk og kulturforståelse, og dens evne til å lese Bibelen i lys av tradisjonen og i samtale med konteksten. Gudstjenesten synliggjør i seg selv den globale kirke.

Også folkekirkens brede møte med menneskene gjennom de kirkelige handlingene gir DNK en unik mulighet til å utføre sin misjon. I Matt 28,18 ff. tegnes misjonsoppdraget som å ”gjøre mennesker til disipler”. Det starter med dåpen og er en livslang prosess. I en situasjon der 80 % av landets befolkning ønsker å døpe sine barn, er møtet med dåpsfamiliene og dåpsutførelsen viktige sider ved DNKs virksomhet som en misjonerende folkekirke.

Disippelskap er en vandring i et felleskap. Å invitere inn i fellesskapet og legge til rette for at de dømte kan gjenvinne nattverden som en naturlig del av sin vandring fra døpefont til grav er ikke å underkjenne dåpen eller å avskrive noen troen, men å ta alle dømte på alvor.

Disipler er mennesker *i lære*. Det gjelder å bli kjent med det som er ”Størst av alt” (motto for trosopplæringen). Slik deler kirken sitt budskap med kommende generasjoner. Det er skapt en visjon i menighetene om trosopplæring for alle kirkens medlemmer. Kirken når i dag 67,5 % av 14-åringene med konfirmasjonsopplæring. Å gjøre enda bredere det arbeid kirken i dag gjør overfor 14-åringene, og utbygge det til alle alderstrinn, er et løft som krever at hele kirken mobiliseres.

Alle døpte er kalt til å ta del i kirkens misjonsoppdrag. Trosopplæringen må speile at den lokale menighet er en del av et globalt fellesskap, ved å hente inspirasjon fra den verdensvide kirke og føre barn og unge inn i en verdensvid tjeneste. Mange menigheter har engasjement og prosjekter for Kirkens Nødhjelp og misjonsorganisasjonene, som kan knyttes opp mot trosopplæringen i samarbeid med disse. Trosopplæringens mål kan neppe oppfylles bare gjennom aktiviteter i kirken. Kirken må i større grad gå ut til andre arenaer der mennesker samles, eller skape nye arenaer der menneskene er. Det er en stor utfordring for en folkekirke som gjennom århundrer har basert sin virksomhet på at menneskene kommer til den. Det er også en stor utfordring for DNK å åpne sine menighetsfellesskap for bredere grupper.

On a journey heter et hefte utarbeidet av en gruppe nedsatt av ledelsen i Church of Wales. Her heter det at basisen for en misjonerende kirke består av bredde, dybde og kontakt.

Evangeliet er for alle. Er kirken i stand til å åpne seg for hele *bredden* av mennesker? Kan kirkens former og måter å være kirke på virke begrensende? Er menighetens aktiviteter bare tilpasset en spesiell gruppe? Er kirken i stand til å være åpen for det store spekteret av mennesker og organisasjoner som egentlig hører til og er en del av kirken?

Skaper kirken muligheter for at mennesker skal kunne erfare Gud gjennom fellesskap, tilbedelse, bønn og læring? Vårt fellesskap – berører det? Kommer mennesker i kontakt med det *dype* i seg selv og andre? Lærer mennesker dybdene i Gud å kjenne?

Kommer kirken i *kontakt* med alle typer mennesker og kulturer lokalt? Har den kontakt utover sine grenser? Lytter den til hva mennesker er opptatt av? Opplever menneskene at kirken er til stede i deres liv, at den er tilgjengelig for de som ønsker mer kontakt?

Utfordringen fra multisamfunnet

Vi lever i en tid der det skapes stadig større rom for å ta religiøse valg. Globaliseringen og fremveksten av et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn i Norge fremmer denne utviklingen. Samtidig er den religiøse valgfriheten vevet inn i et større samfunnsbilde. Vi ser konturene av multisamfunnet, et samfunn basert på valgfrihet og individuelle valg i flere og flere av livets forhold. Vi går mot et samfunn der mindre og mindre er gitt. Også religiøs tilknytning fremstår i økende grad som noe som må aktivt velges. De fleste valg omfattes med toleranse. Multisamfunnet skaper både nye utfordringer og nye muligheter for en misjonerende kirke. Et utslag av valgfriheten er at mange foreldre ikke døver sine barn, men ønsker at barnet skal "velge selv". Antall barn og unge som velger å la seg døpe er merkbart økende.

Samfunnet preges mer og mer av andre religioners nærvær og vekst, og av en religiøs søken som ikke uten videre finner svar i noen etablerte religiøse tradisjoner. At religionene kommer tettere på hverandre kan føre til religiøse spenninger og konflikter, men bærer også muligheten til å bryte ned "gjerder som skiller" og fiendebilder (jamf. Efes 2,14) og gjenkjenne Guds bilde i "den andre". Kirken er kalt av Gud til å møte alle mennesker med Jesu kjærlighet og vitnesbyrdet om forsoning. Kristent Interkulturelt Arbeid har gjort et viktig arbeid som pionerer i møte med innvandrere, både av kristen tro og annen religiøsitet. Også flere menigheter har i de senere år engasjert seg i religionsmøtet. MKR arbeider med å styrke denne utviklingen gjennom et prosjekt i samarbeid med blant andre Areopagos.

Misjon og dialog

Som majoritetskirke utfordres DNK på en spesiell måte av det flerreligiøse samfunnet. På en helt ny måte må kirken ta inn over seg dialog som en hovedutfordring. Utfordringen omfatter alle nivåer i kirken - nasjonalt, regionalt og lokalt - med ulike fokus: religionspolitikk, etiske spørsmål, trosinnhold, troserfaring, lokale utfordringer og hverdagsspørsmål. Hensikten med religionsdialogen er ikke å utviske skillelinjene mellom religionene, men snarere å bygge broer mellom menneskene ut fra en realistisk erkjennelse av hvor dyp kløften mellom ulike religiøse tradisjoner kan være. Dialog gjør det mulig for alle parter å tilpasse seg en flerreligiøs virkelighet uten at de oppgir sin integritet. Hensikten med dialogen er ikke å forandre den andre. Men dialogen er ikke statisk. Gjennom dialogen endres vårt bilde av den andre, og den fører oss til å gå dypere i vår egen trosposisjon. Trygghet og forankring i egen tro er en forutsetning for en god dialog. Gode og trygge dialoger vil også ha rom for fortrolig deling av troens innerside. DNK går inn i dialogen for å bidra til fred og gode relasjoner. Dette er en del av kirkens sendelse. Gjennom det avlegger den et vitnesbyrd om sin tro.

I Vesten har det tiltagende religionsmøtet ført mange kirker i retning av religiøs relativisme og bidratt til å forkorte og svekke deres utøvelse av misjonsoppdraget. Dette er ikke en nødvendig utvikling. Religionsmøtet rommer også muligheten til styrket religiøs tro og identitet. For DNK er det "en forpliktelse å dele evangeliet om Jesus Kristus med alle mennesker både i vårt eget land og over hele verden, i ulike kulturer og sammenhenger" (IoO, 4). DNK deltar i religionsdialogen med en misjonerende identitet, liksom andre religioner gjør det. Religionsteologien blir en stadig viktigere teologisk utfordring. Teologisk Nemd arbeider med dette spørsmålet med sikte på å fremme en sak for Kirkemøtet 2006.

Språk

Som et sterkt kulturelement i samfunnet har kirken og misjonsvirksomheten utviklet et eget språk i sin forkynnelse og i sine omgangsformer. Fastlagt språkbruk er i seg selv et hinder for å formidle evangeliet på en mangfoldig og relevant måte når samfunnet endrer seg. Dagens mennesker er grunnleggende preget av frihets- og likhetsverdier, men har ofte negative bilder av kirkens og de kristnes holdning til disse verdiene. Det er derfor en særlig utfordring å rense kirkens språk fra tidligere tiders maktretorikk. Det er også en forutsetning for at kirken kan bli bærer av fred og forsoning i møte med mennesker som er såret av fiendskap og konflikter. Utfordringen handler ikke om å utvanne kirkens språk, men gjennom språket å gjenskape de bildene av Guds rike som Jesus bar fram. Bilder som gir mennesket verdi som en kostelig perle (Mat 13,45), elsket og ventet av Gud (Luk 15,20). Bilder av mennesker som i møte med Gud lettes fra sin skyld, får sine sår helet og frigjøres fra det som binder og undertrykker.

Det nye testamentet anvender også krigsretorikk og domsspråk, men retter det mot ondskapen /onde åndsmakter (Efes. 6,10 ff., Kol 2,15), eller mot de sterke/det religiøse lederskapet for å riste det ut av falsk sikkerhet og undertrykkende holdning i forhold til de som kommer til kort (Matt 23,13 ff.). På samme måte kan kirken ta i bruk hardt språk for å avsløre undertrykking, utnyttelse og falske makter. Men det onde kan aldri lokaliseres og begrenses til bestemte steder og menneskegrupper (jamf. "ondskapens akse").

Misjonerende menigheter

Menigheten er grunncellen i kirkens misjon. Allerede i 1961 rettet Kirkenes Verdensråd søkelyset på sammenhengen mellom kirkens misjon og den lokale menighets struktur og funksjon. Man stilte det kritiske spørsmålet om hvorvidt de etablerte menighetsstrukturene oppmuntret og satte kirkens medlemmer i stand til "å gå ut i verden og leve ut evangeliet". Hvis ikke, spurte man, hvilke strukturendringer er nødvendige?

Det er avgjørende for DNKs funksjon som en misjonerende kirke at det finnes gode misjonerende strukturer i menighetenes arbeid. Dette spørsmålet bør tas med inn i Kirkerådets pågående arbeid med kirkelige reformer og Bispemøtets arbeid med nye menighetsformer. Flere bispedømmer er i ferd med å skape nye menighetsformer i samarbeid med NMS: menighetsplantinger på nye boligfelt, internasjonale menigheter, menigheter for bestemte målgrupper, for eksempel ungdom. I tillegg skjer det forsamlingsdannelser på flere bedehus i regi av Normisjon, NLM og Vestlandske indremisjon. De nye menighetsformene skaper debatt både av strategiske og teologiske grunner. Hvorvidt de bidrar til å vitalisere DNK som en misjonerende kirke bør være et viktig kriterium for utviklingen av nye menighetsformer i DNK, i tillegg til teologiske kriterier.

Det er imidlertid viktig å understreke at det er en utfordring for alle menighetstyper i DNK, å spørre hva det innebærer å være en misjonerende menighet og hvordan denne dimensjonen av menighetens liv kan utvikles - i ulike kontekster. Samtidig er det viktig å fremme utviklingen av nye kirkelige nærværsformer i samfunnet, som er tilpasset kulturen. Ikke minst er dette et presserende behov i den post-moderne storbyvirkeligheten. Gode initiativ er allerede tatt gjennom bl.a. bryggekapellene og prosjekter som "Gud i storbyen", m.m. DNK bør søke å løse disse oppgavene i et lokaløkumenisk samarbeid med andre kirkesamfunn og i samarbeid med frivillige organisasjoner, som for eksempel misjonsorganisasjonene, ungdomsorganisasjonene og Kirkens Bymisjon.

Verdensvid glede

Misjon er et felles oppdrag for hele den verdensvide kirke. DNK bærer hovedansvaret for misjon i sin lokale kontekst. Samtidig er det et felles ansvar for kirkene å ta del i hverandres misjon, å la seg korrigere og inspirere av hverandre. Kirkene i sør ble i løpet av 1990-tallet det nye tallmessige tyngdepunktet i kristenheten. DNK har lenge mottatt forfriskende impulser fra kirkene i sør gjennom deres teologi og spiritualitet, deres sang og musikk og mottar i økende grad impulser gjennom møter ansikt til ansikt i vennskapssamarbeid, partnerskap og gjennom selv å motta misjonærer fra kirker i sør.

Det er viktig for Kirkerådet at DNKs bidrag i den verdensvide kirkes globale misjon, som i det store og hele foregår gjennom misjonsorganisasjonene, skjer på en enhetsskapende måte og innenfor rammen av forpliktende fellesskap. Arbeidet bør reguleres av samarbeidsavtaler preget av likeverd mellom partene, og være godt integrert i den lokale kirke. Også utfasingen av et engasjement bør skje i samråd med den lokale kirke. Misjon er relasjonsbygging, og forholdet mellom misjon og kirke bør preges av gjensidig åpenhet og deling av ressurser. Å være sammen i Guds misjon utfordrer kirkesamfunn og misjonsorganisasjoner til å søke økumenisk åpenhet og samarbeid og unngå proselyttisme. Utfordringen til misjon i enhet er også en utfordring til DNKs menigheter om å samarbeide lokaløkumenisk i misjon.

Me skuldar

- å drøfte planane våre for evangelisering med andre kyrkjer, å inngå avtalar med dei og slik unngå skadeleg tevling som vekker harme og som risikerer nye splittingar;
- å erkjenne at kvart menneske fritt kan velje hans eller hennar religiøse og kyrkjelege identitet. Ingen kan føre nokon til å konvertere ved hjelp av moralsk press eller lovnad om materielle fordelar, men det tyder også at ein ikkje kan hindre nokon frå å konvertere dersom det er etter hans eller hennar frie vilje.

Frå Charta Ecumenica 2.

Gjennom misjon har den kristne kirke i løpet av forrige århundre utviklet seg fra å være en vestlig kirke til å bli en global kirke. Allikevel er det langt igjen før "alle mennesker ... over hele verden" er kjent med evangeliet (jmf IoO 2). Anslagsvis regner en med at 1,5 milliarder mennesker, som tilhører 7000 ulike folkegrupper, lever uten noe vitnesbyrd om evangeliet. Mange av disse lever i land preget av stor fattigdom og lav rettssikkerhet. DNKs vilje og evne til å se de "glemte" folkegruppene og bidra til at evangeliet blir gjort kjent for dem, i ord eller gjerning, er en utfordrende test på dens vitalitet og kraft som en misjonerende kirke.